

۱۹۲۶

ایکینچی جلد

تورکیات مجموعہ سی

استانبول دارالفنون تورکیات استیتوسی طرفندہ نشر ابیدلیر

مدیر:

کرم سبلی زاده محمد فؤاد

استانبول دارالفنون شده «تورک ادبیاتی تاریخی» مدرسی

استانبول - دولت مطبعہ سی

۱۹۲۸

پینتی حمید

اسکی ادبیاتمزدده «خست» ک تمثالی اولار ق داغما «پینتی حمید» ک اسمی کچر. اسکی لطائف کتابلر نده اونک خستنه دأر مختلف فقره لره تصادف اولوندینی کی، شاعرلر مزده صیق صیق اوندن بحث ایدهلر. ادبیاتمزدده بو جنس تیپلر پک نادر اولدیغندن، بو خصوصده شیمدی یه قدر المزه کچه بیان بعض وثیقه‌لری بر آراده نشر ایتمک ایسته یورز.

[۱۱۰۲] ده شامده وفات ایدهن استانبوللی «احمد سکونی» هزل وهجو ایله معروف بر شاعر دی؛ «نابی» مصاحب پاشا کتخدالغندن عزل ایدیلدیکی صیراده اوکا بر هجویه یازمشدرکه، بوراده «پینتی حمید» دن ده بحث ایدهلر [صفائی تذکره سی، خصوصی کتبخانه مزده]:

شهرت پینتی حمیدی محو قیلدی خستک جندا کیم ملعتده ایلدک تحصیل نام
اولدی نصیکه امور آستانه هرج مرج بولدی عزل کله ینه کلی نظام وانتظام
کذلک، اون برنجی عصر شاعرلر نندن مشهور ادرنه لی «کفتی» ده، هزل آمیز منظوم تذکره شعر اسنده «عصمتی» دن بحث ایدهلر کن «پینتی حمید» ی ذکر ایتمشدر [کفتی تذکره سی، خصوصی کتبخانه مزده]:

بونک احسانی بی بهانه دکل وضع لطیف قلندرانه دکل
بوندن اولزمی بو طریقه بعید اوله میرانخوار پینتی حمید
اوله هر وعد لطف تازه ظهور مصرف روزگار دورادور

مع مافیه بونلردن اول یعنی اوننجی عصرده ده «پینتی حمید» ک ادبیاتمزدده معروف اولدیغنی بیلورز. ۹۴۱ ده استانبولده وفات ایدهن شاعر «بصری»، یالکنز شعرلریله دکل لطیفه‌لری ونکته‌لریله ده او دورده بویوک بر شهرت قازانمشدی. «بصری» برکون بعض آرقاداشلریله برابر شاعر «روانی» بکک زیارتنه کیده؛ «روانی بک» بونلره هیچ بر اکرآمده بولونمادیغندن قارنلری آچ اولار ق عودته مجبور اولورلر. بونک اوزرینه «بصری» شو منظومه یی تنظیم ایدهلر [عاشق چلبی تذکره سی، خصوصی کتبخانه مزده]:

روانیله مکر پینتی حمیدک بر آزادن یارادیلش روانی
برینک نانی وصفی «لایذوقون» برینک صوبی نعتی «لن ترانی»
ولی پینتی حمیدک نانی یینه ایکی اول دکلودر آب روانی

«بصری» ایله عین دور آداملرندن اولوب مؤلفاتنک کثرتی وتنوعی اعتباریله «جامی» روم» عنوانیله معروف اولان بروسه لی شاعر «لامعی چلبی» نک مشهور وغیر مطبوع بر لطائف مجموعه سی واردلر. «لامعی» بو مجموعه سنده «پینتی حمید» ک برفقره سنی ذکر ایدهلرک، اونک استانبولک زنکین تاجرلر نندن بری اولدیغنی قید ایدهلر. مؤخرأ مرحوم فائق رشاد بک طرفندن

« کلیات لطائف » مده درج ایدیلن بو فقره، « پنتی حمید » حقه‌ده دسترس اولای بیلدیکمز
اکی قیددر . فقره خلاصه شوندن عبارتدر :

[استانبولک زنکین تاجرلردن « پنتی حمید » خست و دنائت طبعیه، شهردی . بر کون خسته له نیر .
کندیسه معامله سی اولان تاجرلردن بری استفسار خاطره کلیر، برده کیسلمش طاووق کتیرر . پنتی
حمیدک باباسندن قلله « دولت » آدلی بر جاریه سی وارمش . اؤک هر ایشی او کورورمش . پنتی حمید
قادینی چاغیرر ؛ « شو طاووغک صوبنه بر چوربا پیشیر ؛ طاووق دورسون ، اکر اولمزه هم یارین ینه
چوربا یارسک » دیر . بویه اوچ یش کون بچر . طاووق هر کون قاینایه قاینایه آرتقی پوصه حالنی
آلیر . نهایت بوندن بیقان « دولت » بر کون چوملکله برابر طاووغی پنتی حمیدک اوکنه کتیروب قویار ؛
دیرکه : « افندی ، طاووغک ایشی بیتدی ، قاینامق جاننه یتدی ، بر داهای قاینارسه . پارچه پارچه
اولور ؛ شونی شویله جه پیبور » . بوی ایشیده « پنتی حمید » متأثر اولور : « دولت ، اکر بو
طاووغی طاغیمه دن برداها قاناتابیلر و چوربا سی بکا امجیرسه ک، تولومدن صوکرای سنی آزاد اتمه لرنی
وصیت ایده رم . » دیر . « دولت » افندیسه شو جوابی و بریر : « صاغ اول افندی ، لکن بن
آزادلقدن واز کچدم ، سن جانک ایچون شو طاووغی آزاد ایت . »]

« پنتی حمید » ک خست و دنائتی کوستره ن دیگر بر فقره نی ده « سلیمان فائق » افندی
مشهور مجموعه سنده [دارالفنون یازمه لری میاننده] قید ایتشدیرکه عیناً نقل ایدیورز :

[کال خست و دنائتله مشهور اولان پنتی حمید بر کون خسته اولوب کندیوه معالجه اتمک ایچون
بر طبیب کتیرتمش . طبیب کلدده خسته نک خستی بیلدیکندن پشین کندیوه قرق غروش ویریلرسه
طبابت ایده رم دیو جواب ویرمکین، پنتی مد کور ، « یارین کل سکا جواب ویریم » دیمش . طبیب
کتیدکده محله امامنی چاغیروب سؤال ایدرکه : « بن وفات ایدرسم قاچ غروشله قالدیررسک . » امام دخی
« بکرمی غروش الله قالدیریم » دیدکده ، پنتی حمید : « بو صورتده اولمک طبییه باقدیرمقدن کارلی
اولور » دیرک طبیی طرد ایله دیکی منقولدر .]

بوتون بو ذکر ایتدیکمز قیدلر ، « پنتی حمید » ک اونجی عصردن اول استانبولده
خسته تیله شهرت قازانمش زنکین بر تاجر اولدیغنی و منقبه لرینک عصرلرجه اونوتولما دیغنی
کوسته ریور . مورخ کلیولی « عالی » نک « نصیحه الملوک » نده [دارالفنون کتبخانه سی
یازمه لری میاننده] تصادف ایتدیکمز بر فقره « پنتی حمید » ک فاتح دوری آداملرندن
اولدیغنی وحقی فاتحک کندیسندن آرا صیرا یارا آلدیغنی صراحة آ کلاتمق صورتیله، بو
خصوصه کی سائر وثیقه لری اکال ایتکده در :

[باخصوص استنبول فاتحی مرحوم سلطان محمد خان سمید اول زمانک متمولی پنتی حمیددن کاه
معاوضه بوزندن نیجه بیک آلتون آلمق و کاه لشکر غزاته معاونتن مطالبه ایله مزبورده دفعه نیجه بیک کیسه
فلوری صالقی واقع اولوردی .]

ایشته ادبیات مزده « خست تمثالی » اولارق عصرلرجه ذکر ایدیلن « پنتی حمید » حقه‌ده
الزیه کچن وثیقه لر ، شیمدیلک، بونلردن عبارتدر .
کوبیلی زاده محمد فؤاد